

Maurycy Mochnacki

(1803-1834)

polski działacz i publicysta polityczny, filozof, jeden z teoretyków polskiego romantyzmu, pianista. Był uczestnikiem i kronikarzem powstania listopadowego

(kalendarium)

Życiorys:

13 września 1803 – urodził się w Bojańcu pod Żółkwią

1819 – rodzina Maurycyego przeniosła się do Warszawy

1821- rozpoczął studia na wydziale prawa Uniwersytetu Warszawskiego, których nie ukończył, ponieważ został relegowany za obrazę inspektora policji

1823-24 – więziony za przynależność do Związków Wolnych Polaków. W czasie pobytu w więzieniu w wyniku nacisku władz rosyjskich stworzył memoriał (nazwany później "pismem karmelickim"), w którym oskarżył obowiązujący w Królestwie Kongresowym system szkolnictwa o zgubny liberalizm. Za opracowanie tego pisma został zwolniony z więzienia, warunkiem zakończenia kary było również objęcie posady rosyjskiego cenzora.

1824 - przymuszony podjął pracę w biurze carskiej cenzury

1826 – (prawdopodobnie) zadebiutował jako krytyk muzyczny w "Gazecie Korespondenta Warszawskiego i Zagranicznego"

1825-29 – współredaktor „Dziennika Warszawskiego”

1827-28 – współredaktor „Gazety Polskiej”

1829-30 – współredaktor „Kurierza Polskiego”

Od stycznia 1829 – członek Sprzysiężenia Piotra Wysockiego, który miał dać sygnał do wybuchu powstania listopadowego

1830-31 – uczestnik powstania listopadowego: walczył w bitwie pod Olszynką Grochowską, Wawrem, Okuniewem, Liwem oraz w bitwie pod Ostrołęką, gdzie został ciężko ranny.

W 1832 – wystąpił w Metz z publicznym koncertem fortepianowym na cele dobroczynne

W 1834 roku został zaocznie skazany na powieszenie przez władze rosyjskie, w związku z czym wyemigrował do Francji, gdzie był naczelnym publicystą w "Pamiętniku Emigracji Polskiej"

20 grudnia 1834 – zmarł w Auxerre (Burgundia)

Ciekawostki:

- * Założyciel czasopism: „Gazeta Polska”, „Kurier Polski” i „Nowa Polska”
- * Za męstwo w czasie Powstania nagrodzono go odznaczeniem Virtuti Militari.

Wybrane publikacje:

- 1828 – *Myśl o literaturze polskiej*
- 1830 – *O literaturze polskiej w wieku dziewiętnastym*
- 1834 – *Powstanie narodu polskiego w roku 1830 i 1831*

Bibliografia:

1. B. Łapowski, *Filozofia polityczna Maurycego Mochnackiego*, Kraków 1981 [W:] *Nowa encyklopedia powszechna PWN*. t.4 M-P, red. Dariusz Kalisiewicz, Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1996, s. 256-257
2. *1000 wielkich Polaków*, red. Agnieszka Pietrzak, Wyd. 1, Bielsko-Biała : Dragon, 2019.
3. Magdalena Oliferko, *Maurycy Mochnacki* [online]. Narodowy Instytut Fryderyka Chopina [dostęp online: 18.01.2023]. Dostępny w Internecie: https://chopin.nifc.pl/pl/chopin/osoba/4862_mochnacki_maurycy
4. *Wielka encyklopedia PWN*, T. 17, red. Jan Wojnowski, Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2003, s. 547.
5. Krystyna Krzemień-Ojak, *Mochnacki Maurycy* [W:] *Literatura polska: przewodnik encyklopedyczny*, T. 1, red. Julian Krzyżanowski, Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1984, s. 679-681.